

Hoofdstuk 5 - DE EERVOLLE ONDERSCHIEDINGEN EN MEDAILLES

501. Algemeen

a. Doel van het hoofdstuk

- (1) Dit hoofdstuk behandelt de dracht van de eervolle onderscheidingen en gangbare medailles.
- (2) Het Reg A83 zal worden geconsulteerd voor alles wat de voorwaarden tot uitreiking betreft, de administratieve procedure, alsook voor elk bijzonder geval.

b. Algemene principes

- (1) Niemand mag een eervolle onderscheiding of een medaille dragen zonder het brevet ervan te bezitten.
- (2) Het dragen van niet-officiële¹ kentekens of medailles is niet toegelaten.

c. Toelating tot dragen

- (1) Voor de eervolle onderscheidingen of officiële¹ Belgische medailles wordt het dragen automatisch toegestaan.
- (2) Voor buitenlandse eervolle onderscheidingen en voor de andere gevallen is het dragen ondergeschikt aan de voorafgaandelijk aflevering van een document "auto-port".
- (3) De aanvragen van "auto-port" worden aan HRG-A/N/EO-DH gericht door de officieren S1, VERPLICHT vergezeld van een kopie van het brevet van de onderscheiding eensluidend verklaard door de uitreikende militaire overheid. De aanvragen mogen voor het personeel van eenzelfde eenheid worden gegroepeerd.

502. Voorrang

a. De Belgische nationale orden

- (1) De Leopoldsorde, de Kroonorde en de Orde van Leopold II, zijn de nationale orden vermeld in hun voorrangsorte.
- (2) De nationale orden zijn verdeeld in 9 klassen².
- (3) In elke klasse heeft de Leopoldsorde voorrang op de Kroonorde die op zijn beurt voorrang heeft op de orde van Leopold II.
- (4) Voor het geheel van de nationale orden heeft iedere eervolle onderscheiding van een klasse voorrang op al deze van lagere klassen.
- (5) Elke bevordering van klasse in dezelfde orde vervangt automatisch de lagere graad.

b. De buitenlandse nationale orden

- (1) De buitenlandse nationale orden volgen onmiddellijk op de Belgische nationale orden, volgens de klasse en de datum waarop zij werden verleend.
- (2) Het dragen ervan wordt enkel toegestaan na akkoord van HRG-A/N/EO-DH.

---

¹ Uitgereikt door KB of MB of waarvan de dracht geregeld is door het Reg A83, dit reglement of elke andere richtlijn van het Departement van Landsverdediging.

² Zekere eervolle onderscheidingen in de nationale orden worden niet aan militairen uitgereikt en zijn niet in dit reglement vermeld.

c. Andere Belgische eervolle onderscheidingen dan deze van de nationale orden

- (1) Uitgereikt door de tussenkomst van het Departement van Landsverdediging:
  - Militair Eretoken voor buitengewone dienst of daad van moed;
  - Militair Kruis;
  - Militair Eretoken voor anciënniteit;
  - Erekrus voor militaire dienst in het buitenland;
  - Herinneringsmedaille gewapende humanitaire operaties;
  - Herinneringsmedaille voor buitenlandse opdrachten of operaties;
  - Medaille van Verdienste (vroeger Medaille van de Militaire Verdienste).
- (2) Uitgereikt door de tussenkomst van een ander Departement (niet-limitatieve lijst):
  - Medailles van de "Canergie Hero Fund";
  - Burgereretoken (voor daad van moed of toewijding).
- (3) Deze eervolle onderscheidingen volgen deze van de Belgische en nationale orden op.

d. Andere buitenlandse eervolle onderscheidingen dan deze van de nationale orden

- (1) Het gaat in het algemeen over de medailles ingesteld door de internationale organisaties (NATO, UNO, EU, enz.) ter gelegenheid van opdrachten of van operaties die zij leiden.
- (2) Deze eervolle onderscheidingen volgen op de andere Belgische eretekens en worden gerangschikt volgens de datum waarop zij werden toegekend.
- (3) Hun dracht wordt enkel toegestaan na akkoord van HRG-A/N/EO-DH.

e. Andere medailles

- (1) Medailles verleent ter gelegenheid van marsen van de Landmacht (MESA of Vierdaagse van de IJzer). Zij mogen worden gedragen tot 31 december van het jaar dat volgt op het jaar van de deelname aan de mars, behalve voor het personeel dat drie keer heeft deelgenomen aan dezelfde mars en voor wie de permanente dracht is toegestaan. Deze zelfde regels zijn van toepassing op het "Vierdaagse Kruis" verleend ter gelegenheid van de internationale mars van Nijmegen.
- (2) Deze medailles zijn geen eervolle onderscheidingen.

f. Bijzondere gevallen

- (1) Voor de gevallen niet hernoemen in dit reglement dient men HRG-A/N/EO-DH te consulteren.
- (2) Een onderofficier onderscheiden met het Militair Eretoken voor anciënniteit, die overgaat in de categorie van officieren, kan dit laatste eretoken enkel dragen tot op het moment waarop men hem het Militair Kruis toekent.

g. Voorrangsorte

Eervolle onderscheidingen in de Belgische nationale orden uitgereikt aan militairen	
1	KI 1
	Grootlint in de Leopoldsorde
	Grootkruis in de Kroonorde
	Grootkruis in de Orde van Leopold II
	KI 2
	Grootofficier in de Leopoldsorde
	Grootofficier in de Kroonorde
	Grootofficier in de Orde van Leopold II
KI 3	Commandeur in de Leopoldsorde
	Commandeur in de Kroonorde
	Commandeur in de Orde van Leopold II
KI 4	Officier in de Leopoldsorde
	Officier in de Kroonorde
	Officier in de Orde van Leopold II
KI 5	Ridder in de Leopoldsorde
	Ridder in de Kroonorde
	Ridder in de Orde van Leopold II
KI 6	Gouden Palmen van de Kroonorde
	Zilveren Palmen van de Kroonorde
KI 7	Gouden Medaille van de Orde van Leopold II
KI 8	Zilveren Medaille van de Orde van Leopold II
2	Eervolle onderscheidingen in de buitenlandse nationale orden
	Rangschikking volgens de klasse en de datum waarop zij werden toegekend
3	Andere Belgische eervolle onderscheidingen dan deze van de nationale orden
	Militair Ereteken buitengewone dienst of voor daad van moed of toewijding (2 klassen)
	Militair Kruis (2 klassen)
	Militair Ereteken (voor anciënniteit) (2 klassen)
	Medaille van de «Carnegie Hero Fund» (3 klassen)
	Burgerlijk Kruis (voor daad van moed en van toewijding) (2 klassen)
	Burgerlijke Medaille (voor daad van moed en van toewijding) (3 klassen)
	Erekruis voor militaire dienst in het buitenland (3 klassen)
	Herinneringsmedaille gewapende humanitaire operaties (SILVER BACK, BLUE BEAM, enz)
	Herinneringsmedaille voor buitenlandse opdrachten of operaties (UNPROFOR, SFOR, KFOR, enz.)
Medaille van Verdienste	
4	Andere buitenlandse eervolle onderscheidingen dan deze van de nationale orden
	Rangschikking volgens de datum waarop zij werden toegekend (Medailles NATO, UNO, EU, enz.)
5	Andere Belgische eretekens
	Herinneringsmedaille van de Europese Mars van de Herdenking en van de Vriendschap
	Herinneringsmedaille van de Mars van de Vierdaagse van de IJzer

503. Het dragen van de juwelen

a. Principes

- (1) De eervolle onderscheiding, waaraan de voorrang wordt toegekend, wordt gedragen zo dicht mogelijk bij het midden van de borst (het dichtst bij het hart). De anderen volgen, in dalende voorrangsorte, naar links en naar onder.
- (2) In eenzelfde orde of in eenzelfde categorie, mag enkel het hoogste juweel van de eervolle onderscheiding worden gedragen.
- (3) Deze regel bevat uitzonderingen, aangezien het Kruis van Officier van een orde verleend met palmen, zwaarden of staafjes zal blijven gedragen worden door de houder van een hogere rang (Commandeur, Grootofficier of Grootkruis)¹.

b. Grootlint en Grootkruis

- (1) De kentekens van [Grootlint](#) of van [Grootkruis](#) en andere waardigheden of equivalente klassen worden gedragen op een lang lint dat "schuin" over de borst hangt, passerend op de rechterschouder en geknoopt op linkerheup.
- (2) De sterren van Grootlint of van Grootkruis worden op de vest ter hoogte van het hart gedragen, onder de rijen van de kruisen en medailles.

♣ **Opmerking**

De benamingen "Grootlint" en "Grootkruis" worden gebruikt met eerbieding voor de teksten van de inrichtingsakten van de geciteerde orden. De term "Grootlint" wijst niet noodzakelijk op een hogere rang dan deze van "Grootkruis", die wordt toegepast in de eerste klasse van de orde waarvoor hij wordt gebruikt.

c. Grootofficier

De platen van [Grootofficier](#) worden op de linkerkant van de vest onder deze van Grootlint en Grootkruis gedragen.

d. Commandeur

- (1) Het ereteken van [Commandeur](#) wordt op een lint rond de hals gedragen.
- (2) In het geval dat meerdere eretekens mogen worden gedragen, verloopt de voorrangsorte van boven naar beneden, de juwelen worden in de ruimten tussen de knopen van het tenue, aan de rechterkant gedragen.

♣ **Opmerking**

Op het groot tenue ([tenue 2A](#)) draagt men maximum twee commanderie, rond de hals.

- (3) In het algemeen wordt alleen de hoogste commanderie gedragen.
- (4) Op het groot tenue ([tenue 2A](#)) en het tenue voor schouwingen en erediensden ([tenue 4C](#)) wordt de commanderie gedragen onder de kraag van het hemd, lint boven de das gespannen, het kruis hangend in de uitsnijding van de vest.
- (5) Op het galatenu ([tenue 1A en 1B](#)) wordt het lint onder de vest gedragen, het Kruis van Commandeur hangend aan de buitenkant onder het laagste sluitingshaakje van de kraag.
- (6) Op de spencer ([tenue 1C](#)) wordt de commanderie gedragen onder het strikdasje of de strik.

¹ Reg A 83, Art 32

e. Andere eervolle onderscheidingen en medailles

- (1) De [juwelen](#) worden, conform de principes van het [Par 503.a](#), gedragen als volgt:
- (a) **EEN tot VIER** : op een rij, de ene naast de andere. De juwelen worden, in voortkomend geval, op metalen staafjes vastgemaakt (beschikbaar in de CR Dis Cl II);
- (b) **VIJF en meer** : op één of meerdere rijen van DRIE of VIER juwelen, gevolgd indien het moet, door een onvolledige rij. Deze laatste bevindt zich onder de volledige rij(en).

☞ Voorbeelden

Aantal	Verdeling
5	Een staafje van 3 juwelen + een staafje van 2 juwelen
6	Ofwel twee staafjes van 3 juwelen Ofwel een staafje van 4 juwelen + een staafje van 2 juwelen
7	Een staafje van 4 juwelen + een staafje van 3 juwelen
8	Twee staafjes van 4 juwelen
9	Drie staafjes van 3 juwelen
10	Twee staafjes van 4 juwelen + een staafje van 2 juwelen

- (2) Het staafje van een onderste rij is verstoppt onder de juwelen van de bovenste rij, zodat de juwelen van de onderste rij voor drievierde zichtbaar zijn.
- (3) Voor het personeel van de Marine wordt de eerste rij geplaatst ter hoogte van de punt van de kraag van de vest.

f. Verplichte of facultatieve dracht

- (1) De dracht van de juwelen van de Belgische eervolle onderscheidingen is VERPLICHT met het groot galatenu ([tenue 1A](#)), het groot tenue ([tenue 2A](#)) en het tenue voor schouwingen en eredienssten ([tenue 4C](#)).
- (2) De dracht van de juwelen van buitenlandse eervolle onderscheidingen is NIET verplicht. Niettemin, bij een schouwing of een erediensst ter gelegenheid van het bezoek van een vorst, een Staatshoofd of een hoge buitenlandse personaliteit is het dragen van de eretekens van het betrokken land VERPLICHT voor hen waaraan ze werden toegekend.
- (3) Bij protocollaire ceremonieën draagt het personeel verbonden of in dienst bij het Militair Huis van de Koning (Vleugeladjutant, Ordonnansenofficier, ...) de Belgische en buitenlandse eretekens en onderscheidingen volgens de richtlijnen van het Koninklijk Paleis.

g. Aanvullende opmerkingen

- (1) De reserveofficieren onderscheiden ten militaire titel met een Kruis in de Leopoldsorde (met zwaarden) en die ten burgerlijke titel een kruis van een hogere klasse in dezelfde orde (zonder zwaarden) ontvangen, worden toegelaten de twee eretekens te dragen.
- (2) Het personeel dat heeft deelgenomen aan meerdere operaties in het buitenland, bevestigt aan het juweel en het staafje van de herinneringsmedaille een metalen cijfer dat overeenstemt met het aantal deelnames aan een operatie.

504. De verkleinde juwelen**a. Algemeen**

- (1) De verkleinde juwelen bestaan in alle klassen van de nationale orden.
- (2) Verkleind tot een verhouding van 1/3, vervangen ze de grote juwelen. De linten zijn op identieke manier verkleind en hebben een lengte van +/- 30 mm.
- (3) De verkleinde juwelen worden links van de borst gedragen, geplaatst op een enkelvoudige speld in verguld metaal.
- (4) Met de verkleinde juwelen mag men ook de platen of sterren van Grootlint, Grootkruis en Grootofficier dragen, alsook één enkele commanderie rond de hals.
- (5) Indien de houder van een Kruis van Commandeur het rond de hals wenst te dragen wanneer hij de spencer (tenue 1C) draagt, maakt hij hem vast onder de vlinderdas of de strik.

b. Verplichte of facultatieve dracht

- (1) Het dragen van de verkleinde juwelen wordt toegestaan, maar is niet verplicht op het galatenu ([tenue 1B](#)) en de spencer ([tenue 1C](#)).
- (2) De verkleinde juwelen worden NOOIT met het groot galatenu gedragen ([tenue 1A](#)).

505. Staafjes**a. Principes**

- (1) De [staafjes](#) met de kleuren van de linten van de eretekens hebben dezelfde breedte van de linten en hebben een hoogte van 1cm.
- (2) De uitgesproken principes voor het dragen van de juwelen blijven van toepassing voor het dragen van de staafjes (zie [Par 503.a.](#)).
- (3) De militairen onderscheiden met de Palmen of de Medailles van de Kroonorde of de Medailles van de Orde van Leopold II, dragen op de staafjes van deze onderscheidingen een verkleind juweel van de palmen of van de medaille waarvan de breedte niet de breedte van het staafje mag overschrijden.
- (4) De houders van een rang van officier in één van de Belgische nationale orden dragen een rozet op het staafje.
- (5) De commandeurs in één van de Belgische nationale orden dragen dezelfde rozet, geplaatst op een zilveren biesje dat niet 20 mm in breedte en 6 mm in hoogte overschrijdt. Voor de grootofficieren is dit biesje de helft in zilver en de helft in goud; voor de Grootkruisen en de Grootlinten is dit biesje in goud. De rozet van de orde staat in het midden van dit uitsteeksel, dat zelf op het staafje staat.
- (6) De staafjes worden de ene na de andere op een stevige steun, die genaaid of vastgemaakt is op de kledij, geplaatst.

- (7) De staafjes worden gedragen zoals de juwelen op de linkerkant van de borst in de dalende voorrangsorte en vertrekkend vanaf het midden als volgt:
- (a) **EEN tot DRIE** : op een rij, de ene naast de andere;
  - (b) **VIER tot NEGEN** : op één of meerdere rijen van drie staafjes, gevolgd indien het moet, door een onvolledige rij. Deze laatste bevindt zich onder de volledige rij(en);
  - (c) **TIEN en meer** : in dit geval wordt aangeraden de vier staafjes op een rij te dragen.

♣ **Opmerkingen**

- De staafjes van bepaalde buitenlandse eretekens worden boven de rechterborstzak gedragen.
- De onvolledige rij wordt STEEDS onder de volledige rij geplaatst.

b. Verplichte of facultatieve dracht

- (1) Het dragen van de staafjes van de Belgische eervolle onderscheidingen is VERPLICHT met het galatenu ([tenue 1B](#)), het ceremonieel tenue ([tenue 2B](#)), de stadskledij ([tenue 2C](#)) en de zomerstadskledij (tenue 2D).
- (2) Het dragen van de staafjes van de buitenlandse eervolle onderscheidingen is NIET verplicht, maar is gewenst met dezelfde tenues.

♣ **Opmerking**

Voor het galatenu ([tenue 1B](#)) mogen de verkleinde juwelen in plaats van de staafjes gedragen worden.

506. Nestels

a. Types

- (1) Er bestaan vier soorten nestels (gerangschikt volgens voorrangsorte):
  - (a) met de kleuren van het lint van de Leopoldsorde (drie klassen);
  - (b) met de kleuren van het lint van de Orde van de Afrikaanse Ster;
  - (c) met de kleuren van het lint van het Oorlogskruis 1914-1918;
  - (d) met de kleuren van het lint van het Oorlogskruis 1940-1945.
- (2) Enkel de nestels met de hoogste rang worden door het personeel gedragen.

b. De individuele nestel

- (1) De nestel, verleend ten persoonlijke titel, mag enkel in dezelfde omstandigheden als de juwelen van de eervolle onderscheidingen worden gedragen.
- (2) De nestels mogen enkel ten persoonlijke titel worden gedragen door de militairen die aan een zeker aantal gevechten hebben deelgenomen en die hebben bijgedragen tot een vermelding van hun eenheid in het Order van de Dag van de Krijgsmacht. Het mag enkel gaan over oud-strijders die de schriftelijke toelating om het te dragen hebben gekregen.
- (3) De individuele nestel wordt aan de linkerschouder gedragen (aan de kant van de eervolle onderscheidingen).

c. De eenheidsnestel

- (1) De eenheidsnestel verleend ten collectieve titel wordt gedragen UITSLUITEND op order van de commandant bij specifieke militaire ceremonieën zoals wapenoverdrachten, fasten en herdenkingsplechtigheden.
- (2) De eenheidsnestel wordt aan de rechterschouder gedragen.

507. Illustraties van de dracht van de eervolle onderscheidingen en de gewone medailles

Zie [Bijl I](#).

Bijlage I : DE BELGISCHE EERVOLLE ONDERSCHIEDINGEN

1. Eervolle onderscheidingen in de nationale orden uitgereikt aan militairen

kl	Leopoldsorde	Kroonorde	Orde van Leopold II
1	 <p>Grootlint in de Leopoldsorde</p>	 <p>Grootkruis in de Kroonorde</p>	 <p>Grootkruis in de Orde van Leopold II</p>
2	 <p>Grootofficier in de Leopoldsorde</p>	 <p>Grootofficier in de Kroonorde</p>	 <p>Grootofficier in de Orde van Leopold II</p>
3	 <p>Commandeur in de Leopoldsorde</p>	 <p>Commandeur in de Kroonorde</p>	 <p>Commandeur in de Orde van Leopold II</p>
4	 <p>Officier in de Leopoldsorde</p>	 <p>Officier in de Kroonorde</p>	 <p>Officier in de Orde van Leopold II</p>

kl	Leopoldsorde	Kroonorde	Orde van Leopold II
5	 <p>Ridder in de Leopoldsorde</p>	 <p>Ridder in de Kroonorde</p>	 <p>Ridder in de Orde van Leopold II</p>
6	x	 <p>Gouden Palmen en Zilveren Palmen in de Kroonorde</p>	x
7	x	x	 <p>Gouden Medaille in de Orde van Leopold II</p>
8	x	x	 <p>Zilveren Medaille in de Orde van Leopold II</p>

2. Andere gewone eervolle onderscheidingen

<p>❶ Militaire Ereteken buitengewone dienst of voor een daad van moed of toewijding</p> <p>1ste Klasse 2de Klasse</p>	<p>❷ Militair Kruis</p> <p>1ste Klasse 2de Klasse</p>	
<p>❸ Militaire Ereteken (voor anciënniteit)</p> <p>1ste Klasse 2de Klasse</p>	<p>❹ Erekrus voor militaire dienst in het buitenland</p> <p>1ste Klasse 2de Klasse 3de Klasse</p>	
<p>❺ Herinneringsmedaille gewapende humanitaire operaties</p> 	<p>❻ Herinneringsmedaille voor buitenlandse opdrachten of operaties</p> 	<p>❼ Medaille van Verdienste</p>

3. Andere gewone Belgische eretekens

<p>❶ Herinneringsmedaille ter gelegenheid van marsen van de Landmacht</p> <p>MESA</p> 	<p>Vierdaagse van de Ijzer</p>
---	--

♣ **Remarque**

Deze eretekens zijn geen eervolle onderscheidingen.

4. Voorbeelden

a. Vrijwilligers

Dienstjaren	Uitgereikte eervolle onderscheidingen	Vorrangsorte
10	Militair Ereteken van 2de Klasse	
2de Kl + 5	Militair Ereteken van 1ste Klasse	
20	Zilveren Medaille in de Orde van Leopold II	
25	Gouden Medaille in de Orde van Leopold II	
30	Zilveren Palmen in de Kroonorde	
35	Gouden Palmen in de Kroonorde	
40	Ridder in de Orde van Leopold II	

b. Onderofficieren

Dienstjaren	Uitgereikte eervolle onderscheidingen	Vorrangsorte
10	Militair Ereteken van 2de Klasse	
2de Kl + 5	Militair Ereteken van 1ste Klasse	
20	Gouden Medaille in de Orde van Leopold II	
25	Gouden Palmen in de Kroonorde	
30	Ridder in de Orde van Leopold II	
35	Ridder in de Kroonorde	
40	Ridder in de Leopoldsorte	

c. Onderofficieren van het varend personeel

Dienstjaren	Uitgereikte eervolle onderscheidingen	Vorrangsorte
9 (4 Lu Dst)	Gouden Medaille in de Orde van Leopold II	
10	Militair Ereteken van 2de Klasse	
12 (dont 5 Sv A�)	Gouden Palmen in de Kroonorde	
13 (dont 6 Sv A�)	Ridder in de Orde van Leopold II	
2�me Cl + 5	Militair Ereteken van 1ste Klasse	
25	Ridder in de Kroonorde	
40	Ridder in de Leopoldsorte	

d. Officieren

Dienstjaren	Uitgereikte eervolle onderscheidingen	Voorrangsorte
15	Ridder in de Kroonorde	
20	Ridder in de Leopoldsorde (Min Kapt)	
25	Militair Kruis van 2de Klasse	
25	Officier in de Kroonorde (Min Kapt)	
	Militair Kruis van 1ste Klasse	
28	Officier in de Leopoldsorde (Min Hoofd Offr)	

e. Officieren van het varend personeel

Dienstjaren	Uitgereikte eervolle onderscheidingen	Voorrangsorte
13 (6 Lu Dst)	Ridder in de Orde van Leopold II	
15	Ridder in de Kroonorde	
20	Ridder in de Leopoldsorde (Min Kapt)	
22 (10 Lu Dst)	Officier in de Orde van Leopold II (Min Kapt)	
25	Militair Kruis van 2de Klasse	
	Officier in de Kroonorde (Min Kapt)	
	Militair Kruis van 1ste Klasse	
28	Officier in de Leopoldsorde (Min Hoofd Offr)	